

EESK info

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja
tilts starp Eiropu un organizētu pilsonisko sabiedrību
Decembris 2019 | LV

[“Vietējais skatījums” – EESK aplāde](#)

1. sērija. **Kas notiek ar tiesiskumu?**

Your browser does not support the audio element.

“Vietējais skatījums” ir jauns aplādes seriāls, ko sākusī raidīt Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja. Seriāls veltīts aktuāliem tematiem, par kuriem, šķiet, patlaban runā visi, taču mēs tos aplūkojam no pilsoniskās sabiedrības viedokļa, uz klausot gan vietējos procesus dalībniekus, gan EESK locekļus, kuri viņu intereses pārstāv Briselē.

1. sērijā — **“Kas notiek ar tiesiskumu?”** — iepazīsimies ar **José Antonio Moreno Díaz**, EESK locekli no Spānijas, kurš skaidro, kā EESK Pamattiesību un tiesiskuma grupa palīdz atvairīt arvien biežākos uzbrukumus ES pamatvērtībām, par kurām savukārt plašāk stāsta abi pārējie aplādes viesi: Polijas Geremeka fonda pārstāve **Jolanta Kurska** un Varšavā izdotā žurnāla **“Visegrad Insight”** galvenais redaktors **Wojciech Przybylski**. (II)

Pieejamās valodas:

[bg](#) [cs](#) [da](#) [de](#) [el](#) [en](#) [es](#) [et](#) [fi](#) [fr](#) [ga](#) [hr](#) [hu](#) [it](#) [lt](#) [lv](#) [mt](#) [nl](#) [pl](#) [pt](#) [ro](#) [sk](#) [sl](#) [sv](#)

Redaktora sleja

Amerikāņu žurnāliste un feministe *Gloria Steinem* teikusi: “Vienlīdzīga sabiedrība būtu tāda sabiedrība, kurā nebūtu vārda “dzimums” un ikviens varētu būt tāds, kāds viņš ir.”

Bet, lai šo mērķi sasniegtu, mums ir jāpieliek divtik lielas pūles. Lai gan ir panākts progress, sieviešu un vīriešu līdztiesība joprojām ir tikai sapnis. EESK jau gadiem ilgi strādā, lai veidotu sabiedrības izpratni par šo jautājumu un no jauna iekļautu to darba kārtībā. Mēs vairs nevēlamies dzirdēt vienkāršus paziņojumus par labajiem nodomiem vienlīdzības jomā, mēs vēlamies, lai šajā nolūkā tiktu pieņemti politiski lēmumi.

Mums ir jāpārvar ar dzimumu saistītie stereotipi. Mums ir jāvēršas pret stereotipiem, ko izplata atsevišķi plašsaziņas līdzekļi, reliģiskas un citas grupas. Mēs prasām aktīvi cīnīties pret dzimumu nevienlīdzību visās jomās, jo pretējā gadījumā mums būs jāgaida vēl simt gadu, lai panāktu sieviešu un vīriešu līdztiesību.

Izglītības un informācijas uzdevums ir virzīt sabiedrisko domu uz dzimumu līdztiesību, ietekmēt sabiedrisko domu pozitīvi un palīdzēt radīt lielāku spiedienu, kas veicinātu plašāku sieviešu pārstāvību sabiedrībā, ekonomikā, politikā un lēmumu pieņemšanā.

Jau 1957. gada 25. martā parakstītajā Romas līgumā sieviešu un vīriešu līdztiesība ir nostiprināta kā pamatprincips, un pirmajos līgumos ieviests arī princips, ka vīrieši un sievietes par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu saņem vienādu darba samaksu. Vairāk nekā 60 gadus vēlāk mēs joprojām vēl neesam sasnieguši pat šo vienu mērķi cīņā par sieviešu un vīriešu līdztiesību.

Turklāt darba vide vēl neatspoguļo dzimumu pārstāvību iedzīvotāju vidū: 51 % ES iedzīvotāju ir sievietes, bet tikai 67 % sieviešu strādā. Uzņēmēju vidū ir tikai 31 % sievietes, un tikai 39 % sieviešu, un viņu ieguldījums pasaules IKP ir tikai 37 %. Šī nelīdzsvarotība kavē stabilu ekonomikas izaugsmi, inovāciju un sociālo progresu.

sieviešu. Pasaules mērogā ekonomiski aktīvo iedzīvotāju vidū ir tikai 39 % sieviešu, un viņu ieguldījums pasaules IKP ir tikai 37 %.

Pētījumi liecina: ja sievietes iesaistītos ekonomikā tikpat, cik vīrieši, līdz 2025. gadam pasaules IKP varētu pieaugt par 26 %. Tas nozīmē, ka dzimumu nevienlīdzība ir ne tikai ētikas vai sabiedrības jautājums, bet arī ekonomikas izaicinājums.

Šāda nelīdzsvarotība vērojama arī mūsu iestādē — tikai 30 % Komitejas locekļu ir sievietes.

Tādēļ Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja nolēmusi savu nozīmīgo balvu pilsoniskajai sabiedrībai 2019. gadā piešķirt organizācijām, kuras darbojas, lai palielinātu sieviešu pārstāvību ES sociālekonomiskajā struktūrā. Balva tiek piešķirta

novatoriskām iniciatīvām un projektiem, kuru mērķis ir veicināt vienlīdzīgas iespējas un vienlīdzīgu attieksmi pret sievietēm un vīriešiem visās jomās.

Pieci labākie projekti jau ir atlasīti. Ar lepnumu varu teikt, ka balvu saņems tie, kuri cenšas šo pasauli padarīt labāku – ne tikai sievietēm, bet visai mūsu sabiedrībai!

Šis ir pēdējais šā gada "EESK Info" izdevums, un es vēlos izmantot šo iespēju, lai pateiktos jums par veiksmīgo sadarbību un novēlētu lielisku 2020. gadu.

Isabel Caño Aguilar

Priekšsēdētāja vietniece komunikācijas jautājumos

Turpmākie notikumi

2019. gada 19. decembrī Briselē

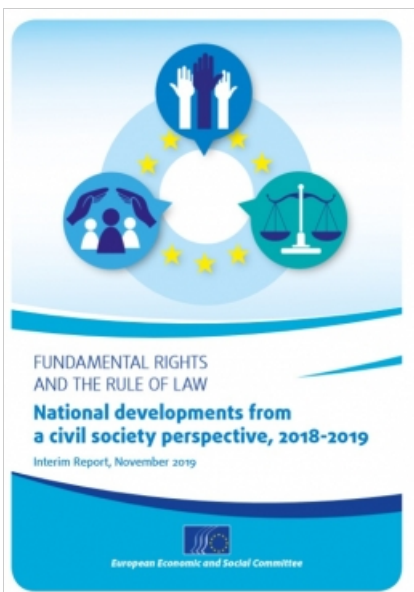
ES un Centrālamerikas vietējās konsultantu grupas 16. sanāksme

2020. gada 22. un 23. janvārī Briselē

EESK plenārsesija

Īsumā

EESK rīko savu pirmo konferenci, kas veltīta tiesiskuma jautājumiem

EESK konference par tematu “Pamattiesības un tiesiskums - tendences Eiropas Savienībā no pilsoniskās sabiedrības perspektīvas”, kas notika 5. novembrī Briselē, vēstīja par steidzamo nepieciešamību iesaistīt pilsonisko sabiedrību tiesiskuma kultūras veicināšanā Eiropā.

Tā kā aizvien biežāk izskan paziņojumi par ES pamatvērtību pārkāpumiem, šajā konferencē tika uzsvērts, ka ir vajadzīgs nobriedis un strukturēts dialogs starp valdībām un pilsonisko sabiedrību, lai apturētu tiesiskuma regresu Eiropas Savienībā.

Konference balstījās uz EESK nesen publicēto [ziņojumu](#) par situāciju tiesiskuma jomā Eiropā. To sagatavoja EESK Pamattiesību un tiesiskuma jautājumu grupa (FRRL), pamatojoties uz dalībvalstīs 2018. un 2019. gadā notikušajām grupas sākotnējām vizītēm, kuru mērķis bija noskaidrot vispārējās tendences saistībā ar šo ES pamatvērtību un konkrētās valstīm raksturīgās iezīmes. FRRL grupa plāno turpmākajos gados apmeklēt visas ES dalībvalstis. (II)

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja grasās ieviest jaunu logotipu

Jaunais logotips ar trim lokiem simbolizē trīs Komitejas grupu kompromisu, kas ir EESK darba pamatā.

Pašreizējais logotips nav mainīts 21 gadu. Jaunais līdzinās citu ES iestāžu logotipiem, un tā mērķis ir nostiprināt Komitejas vizuālo identitāti, lai to atpazītu gan citu Briseles iestāžu vidū, gan arī dalībvalstīs.

Nākamajos desmit mēnešos jauno logotipu sāks izmantot uz visiem vizuālajiem produktiem, un tā ieviešanu paredzēts pabeigt līdz EESK sastāva atjaunošanai 2020. gada oktobrī. (ks)

Sveiciens svētkos

Vēlamies jums pateikties par 2019. gadā izrādīto interesi. Mēs ļoti priecājamies par ikvienu jūsu piezīmi "patīk", dalīšanos ar informāciju un tās pārtvītošanu, kā arī par ikvienu uzmundrinājuma vārdu.

Novēlam visiem priecīgus Ziemassvētkus un laimīgu 2020. gadu!

"EESK Info" redakcija

"EESK Info" redakcija

EESK jaunumi

Eiropas Parlaments dod zaļo gaismu jaunai Eiropas Komisijai, kas sāks darboties 2019. gada 1. decembrī

EESK priekšsēdētāja Luca Jahier paziņojums

#vonderleyen komanda saņem zaļo gaismu: Eiropas iedzīvotāju interesēs ķersimies pie ilgtspējīgas Eiropas izveides!

27.11.2019

Šodien notikušais Eiropas Parlamenta balsojums paver iespēju sākt jaunu ēru Eiropas vēsturē. Esmu pārliecināts, ka pēc maijā notikušajām Eiropas Parlamenta vēlēšanām, kurām bija daudzsoļi rezultāti, jaunā Komisijas priekšsēdētāja Ursula von der Leyen un viņas izraudzīto priekšsēdētājas izpildvietnieku, priekšsēdētājas vietnieku un komisāru komanda sniegs jaunu impulsu mūsu kontinentam. ES iedzīvotāji ir atvēlējuši mums piecus gadus rītdienas Eiropas veidošanai, un mēs nedrīkstam izšķiest šo iespēju.

Jaunās Komisijas priekšsēdētājas programmā Eiropai ir paredzēts īstenot zaļo kursu, kas būs mūsu jaunā izaugsmes stratēģija, un stiprināt dzimumu līdztiesību un pamattiesības. Šī programma visnotaļ atspoguļo Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas (EESK) prioritātes. Mūsu iestāde, kas ir Eiropas pilsoniskās sabiedrības nams, ir patiešām pārliecināta, ka ir pienācis laiks Eiropas Savienībai pieņemt un īstenot vērienīgu ilgtspējīgas attīstības programmu. Lai to varētu paveikt, mums būs jāmaina domāšanas veids.

Oktobra plenārsesijā EESK nāca klajā ar savu viedokli par Eiropas Komisijas darba programmu turpmākajiem pieciem gadiem. Komiteja norādīja, ka Eiropas Savienībai īpaša uzmanība jāpievērš klimata pārmaiņām, digitalizācijai, tiesiskumam un globalizācijai un jāievieš jauna pārvaldības sistēma, kas ciešāk iesaista pilsoniskās sabiedrības organizācijas.

EESK iesaka Eiropas Komisijai, ka šim jābūt jaunā darba plāna 2020. gadam un tālākajam laikposmam centrālajam pīlāram. Komiteja arī mudina pieņemt visaptverošu ilgtspējīgas attīstības stratēģiju laikposmam līdz 2050. gadam ar mērķi īstenot ANO Programmu 2030. gadam un tajā paredzētos 17 ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), kurus Eiropas Savienība ir apņēmusies sasniegt līdz 2030. gadam.

Lai risinātu neatliekamus vides, ekonomikas un sociālo jautājumus, mums jārikojas vienlaikus visos līmeņos un jārada darbības dinamika. Lai pārveide būtu taisnīga un godīga, ļoti svarīgi ir īstenot sociālo pīlāru. Komiteja arī uzsver, ka būtiska ir arī jauna ES pārvaldības struktūra un jauni ES politikas pasākumu izstrādes un īstenošanas noteikumi un instrumenti. Lai stiprinātu demokrātisko pārskatatbildību, it īpaši būtu jāpalielina Eiropas Parlamenta loma.

Ilgspējības mērķis visās dimensijās prasa ievērojamu darbu un ieinteresētību no visu iesaistīto personu puses. Tāpēc, lai pāreju padarītu taisnīgu un efektīvu, izšķiroša nozīme ir atklātām demokrātiskām debatēm, kuru pamatā ir strukturēta pilsoniskās sabiedrības iesaistīšana.

Komiteja arī pieņēma zināšanai Komisijas priekšsēdētājas von der Leyen lēmumu rīkot konferenci par Eiropas nākotni, lai dotu jaunu

impulsu Eiropas demokrātijai. Šāda konference jāorganizē, visaptveroši iesaistot EESK kā ES iestādi, kas ir vistuvāk iedzīvotājiem un visautentiskākais līdzdalības demokrātijas iemiesojums. Nobeigumā ar gandarījumu atzīmēju, ka kultūra ir atzīta par tiltu starp mūsu pagātni un nākotni un ka tā iekļauta komisāres Mariya Gabriel kompetences jomā, kurai dots jauns nosaukums.

Komiteja tagad vairāk nekā jebkad agrāk ir apņēmības pilna atbalstīt Savienību, kas tiecas uz augstākiem mērķiem.

Kā teica jaunā priekšsēdētāja, KOPĀ pie darba!

“Brexit ir tikai posms, nevis galamērķis”

EESK 30. oktobra plenārsesijā notika debātes, kurās piedalījās Eiropas Savienības galvenais Brexit sarunu vedējs Michel Barnier. Debātēs Michel Barnier aicināja veidot ciešu partnerību starp ES un Apvienoto Karalisti pēc Brexit, paturot prātā, ka mieram Īrijā ir jābūt prioritātei un ka “vienotā tirgus integritāte nav apspriežama”.

Michel Barnier EESK locekļiem izklāstīja savu redzējumu par Brexit sarunu gaitu un uzsvēra Eiropas Komisijas apņēmību vienoties par sakārtotu Brexit, jo *“vēl arvien pastāv risks, ka Brexit var notikt bez ratificētas vienošanās”*. Viņš arī uzsvēra, ka *“Brexit ir tikai posms, nevis galamērķis”* un ka tagad vissvarīgākais uzdevums ir veidot jaunu ES un Apvienotās Karalistes partnerību, kuras pamatā būtu divi pīlāri — ekonomiskā apmaiņa un sadarbība drošības un aizsardzības jomā.

EESK priekšsēdētājs **Luca Jahier** atklāja debātes, uzsverot, ka pilsoniskās sabiedrības pārstāvji varētu pildīt nozīmīgu lomu scenārijā pēc Brexit. *“Ir ārkārtīgi svarīgi, lai attiecības ar Lielbritānijas pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas izveidojušās pēdējo 44 gadu laikā, ne tikai tiktu saglabātas, bet arī nostiprinātas; vēl ir tāls ceļš ejams, un tas būs smags darbs, taču EESK vienmēr būs jums līdzās,”* sacīja Luca Jahier.

Un EESK balva pilsoniskajai sabiedrībai tiek piešķirta...

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja ir izraudzījusi piecus finālistus no gandrīz 180 iedvesmojošiem projektiem, kas 2019. gadā pretendēja uz pilsoniskajai sabiedrībai paredzēto balvu, kuras devīze ir sieviešu iespēju palielināšana un cīņa par dzimumu līdztiesību.

Šeit alfabētiskā secībā uzskaitītie pretendenti ir:

- Bulgārijas biedrības NAIA **projekts “Pasakas”**, kura mērķis ir izmantot klasiskas pasakas, lai mācītu pirmsskolas vecuma bērniem par dzimumu līdztiesību.
- Somijas Programmatūras un e-darījumu apvienības (Ohjelmisto- ja e-business ry) programma **#mimmitkoodaa (Sieviešu kods)**, kas vērsas pret aizspriedumu, ka visi programmatūru izstrādātāji ir tikai vīrieši;
- **Strajk Kobiet** (Polijas sieviešu streiks), kas atbalsta mazu un vidēju pilsētu iedzīvotājas, kuras iestājas par pārmaiņām;
- Beļģijas organizācija **The Brussels Binder**, kas atbalsta centienus uzlabot sieviešu pārstāvību Eiropas politiskajās debatēs;
- Itālijas projekts **“Toponomastica femminile”**, kura mērķis ir panākt, ka vairāk vietu tiek nosauktas godājamu sieviešu vārdos un tādā veidā viņas saņem pelnīto atzinību.

Balvu pasniegs EESK plenārsesijā, kura 12. decembrī notiks Briselē un kurā tiks nosaukts galīgais vietu sadalījums. Galvenās balvas ieguvējs saņems 14 000 eiro, bet pārējie finālisti 9 000 eiro katrs.

Balvai, kas 2019. gadā tiks piešķirta pilsoniskajai sabiedrībai, EESK izraudzījās šādu tēmu, jo tā vēlējās vēlreiz apliecināt savu stingro apņēmību veicināt dzimumu līdztiesību, kura Eiropā vēl nav panākta. Sievietes joprojām pelna mazāk nekā vīrieši, cieš no diskriminācijas un bieži ir ar dzimumu saistītas vardarbības upuri. Atzinīgi novērtējot projektus, kam izdevies reāli veicināt iespēju vienlīdzību, EESK cer pievērst uzmanību progresam, kurš panākts virzībā uz vienlīdzīgāku sabiedrību sievietēm un vīriešiem, un mudināt uz rīcības turpināšanu. (II)

ES tiesības un pilsonība nav domātas pārdošanai

Pēdējos gados, pēc finanšu krīzes, vairākas ES dalībvalstis ir izveidojušas ieguldītājiem paredzētas sistēmas pilsonības un uzturēšanās atļaujas iegūšanai, lai piesaistītu ieguldījumus un palielinātu savus ieņēmumus. Saskaņā ar atzinumu, ko EESK pieņēma oktobra plenārsesijā, šāda prakse rada nopietnus riskus un būtu jāizslēdz visās ES dalībvalstīs.

Daudzas ES dalībvalstis ir izveidojušas sistēmas, kas ļauj trešo valstu pilsoņiem ātri piekļūt ES pilsonības vai pastāvīgās uzturēšanās atļaujas iegūšanai apmaiņā pret būtisku ieguldījumu attiecīgajā dalībvalstī – tā sauktās “zelta pasēs” vai “zelta vīzās”. EESK savā atzinumā “[Ieguldītājiem paredzētas sistēmas pilsonības un uzturēšanās atļaujas iegūšanai Eiropas Savienībā](#)” apšaubā šādas prakses legītimitāti un mudina dalībvalstis likvidēt minētās sistēmas vai sniegt pamatotus argumentus, kādēļ to nedarīt.

EESK savā atzinumā atbalsta neseno [Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta ziņojumu](#), kurā arī aicināts pēc iespējas ātrāk izbeigt visas esošās shēmas. Turklāt [Eiropas Komisijas sniegtajā ziņojumā](#) ir norādīts, ka šīs sistēmas rada riskus saistībā ar drošību, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un ES noteikumu apiešanu.

Ziņotājs EESK atzinumam [Jean-Marc Roirant](#) norādīja, ka “*šīs shēmas bieži neatbilst pamattiesībām, uz kurām balstās Eiropas sadarbība*”, un uzsvēra nepieciešamību pakāpeniski izbeigt minētās shēmas visā ES: “*EESK ir ļoti nobažījies par to, ka ES tiesības un ES pilsonība tiek popularizētas kā produkts pārdošanai.*” (dgr)

Domājot par Eiropas nākotni, ilgtspējīgai attīstībai ir jābūt galvenajai prioritātei

Domājot par Eiropas nākotni, ilgtspējīgai attīstībai ir jābūt uzmanības centrā Rezolūcijā, kuru sagatavojuši Patricia Cíez Miqueleiz, Rudy De Leeuw un Lutz Ribbe un kas pieņemta oktobra plenārsesijā, EESK iesaka Eiropas Komisijai darba plānā 2020. gadam un tālākajam laikposmam šo pīlāru izmantot par centrālo elementu. Komiteja mudina pieņemt visaptverošu ilgtspējīgas attīstības stratēģiju laikposmam līdz 2050. gadam ar mērķi īstenot ANO programmu 2030. gadam un tajā paredzētos 17 ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), kurus Eiropas Savienība ir apņēmusies sasniegt līdz 2030. gadam.

„Mums ir prieks ar spēcīgu un līdzsvarotu pieņemumu papildināt ES politiskās prioritātes nākamajiem pieciem gadiem. Mēs piekritam, ka Komisijas jaunievēlētās priekšsēdētājas Ursula von der Leyen atbalstītais zaļais kurss var stimulēt pārmaiņas. Lai risinātu neatliekamus vides, ekonomikas un sociālos jautājumus, mums jārikojas vienlaikus visos līmeņos un jārada darbības dinamika,“ ir norādījis EESK priekšsēdētājs Luca Jahier.

EESK uzsver, ka, ņemot vērā pārmaiņu mērogu un ātrumu, ir steidzami jārikojas četrās jomās: klimata pārmaiņas, digitalizācija, tiesiskums un globalizācija. Komiteja norāda, ka izšķiroši svarīga ir arī ES jaunā pārvaldes struktūra un jaunie ES politikas definēšanas un īstenošanas noteikumi. Demokrātiskās pārskatbīdības stiprināšanas nolūkā jo īpaši būtu jāpalielina Eiropas Parlamenta loma. EESK ir jādodomā par aktīvu ieguldījumu konferencē par Eiropas nākotni, kuru priekšsēdētāja U. von der Leyen ir ierosinājusi rīkot 2020. gadā.

“Ģeostratēģiska un vēsturiska kļūda”

EESK kritizē Padomes lēmumu nesākt pievienošanās sarunas ar Ziemeļmaķedoniju un Albāniju

EESK ir dziļi vilusies par ES valstu vadītāju Eiropadomē 17.-18. oktobrī pieņemto lēmumu vēlreiz atlikt pievienošanās sarunas ar Ziemeļmaķedoniju un Albāniju.

EESK priekšsēdētājs Luca Jahier norādīja, ka “*jau otro reizi tiek pieņemts nepareizs lēmums, un tiek laužts solījums, apdraudot Eiropas uzticamību*”. Viņš raksturoja EESK rezolūciju kā “*klusu solidaritātes apliecinājumu*”.

Savā rezolūcijā EESK norāda, ka sarunu neuzsākšana ir gan ģeostratēģiska, gan vēsturiska kļūda. “*ES nedrīkst ņemt vērā, ka citi pasaules mēroga dalībnieki izpleš spārnus un kļūst arvien aktīvāki šajā reģionā,*” uzsvēra Luca Jahier.

“Eiropa ir cerība Rietumbalkāniem, jo īpaši jauniešiem,” sacīja EESK Ārējo attiecību specializētās nodaļas priekšsēdētāja Dilyana Slavova, aicinot locekļus raudzīties uz šo paplašināšanos kā uz atkalapvienošanu.

Rietumbalkāņu Pilsoniskās sabiedrības 7. foruma deklarācijā ir atkārtoti uzsvērts, ka paplašināšanās sekmētu demokrātisko vērtību un juridisko standartu izplatīšanu Rietumbalkāņu valstīs. Komitejas locekļi brīdināja, ka nevajadzētu pārāk zemu novērtēt signālu, ko sarunu sākšana būtu vēstījusi iedzīvotājiem.

“Mums ir jāpilda solījums, un mums ir jādod cilvēkiem cerība,” bija kopējā pārlicība. (dgr)

Kultūra var būt virzītājspēks ES stiprināšanai

EESK oktobra plenārsesijā notika debātes par tematu “*rEUnaissance - Eiropas kultūras redzējums*”.

Atklājot debātes, EESK priekšsēdētājs Luca Jahier pauda gandarījumu par to, ka Francijas prezidents Emmanuel Macron ir atbalstījis viņa ideju par renesansi Eiropai. “*Mums nevajadzētu aizmirst, ka mūsu kontinents vispirms bija kultūras telpa un tikai pēc tam kļuva par politisku ideju, un šāda telpa neizceļas ar viendabīgu, bet plaukst,*

pateicoties pārmaiņām un kustībai.”

Andre Wilkens, [Eiropas Kultūras fonda](#) direktors, norādīja, ka kultūru varētu izmantot ļaunprātīgi, lai šķeltu kopienas, un tādējādi apdraudēt Eiropas integrāciju. *“Mums nevajadzētu par zemu novērtēt kultūras ietekmi, lai panāktu pozitīvas pārmaiņas,”* piebilda Pier Luigi Sacco, Eiropas komisāra Tibor Navracsics īpašais padomnieks, skaidrojot, kā kultūra varētu kļūt par pārmaiņu virzītājspēku, mazinot cilvēku bažas par nezināmo.

Elke Kaschl Mohni, [Briselē pārstāvētā Gētes institūta](#) direktore, atzīmēja kultūras lomu ārējās attiecībās un uzsvēra godīgumu un cilvēku personīgos kontaktus. *“Kultūras attiecību mērķis ir stiprināt uzticēšanos un sapratni,”* viņa sacīja. Visbeidzot Airan Berg, [Reģionu festivāla](#) mākslinieciskais direktors, skaidroja, kā kultūra un māksla varētu rosināt cilvēkus izkļūt no savas komforta zonas.

Luca Jahier noslēgumā atzīmēja, ka kultūrai vajadzētu būt prioritātei politikas veidošanā, un ierosināja izveidot jaunu EESK struktūru, kas nodarbotos ar kultūras jautājumiem. (sma)

[EESK aicina nākt klajā ar iniciatīvām, lai izmantotu milzīgās izaugsmes iespējas, ko sniedz zilā bioekonomika](#)

Zilās bioekonomikas potenciāls Eiropas Savienībā joprojām ir neapgūts. Tāpēc EESK iesaka īstenot Eiropas mēroga izmēģinājuma projektus, iesaistot vietējās ieinteresētās personas un zinātnes aprindas.

Pēc Somijas prezidentūras pieprasījuma EESK ir izstrādājusi izpētes atzinumu par tematu *“Zilā bioekonomika”*, kas attiecas uz saimniecisko darbību, kuras pamatā ir atjaunojamo ūdens resursu ilgtspējīga izmantošana un ar to saistītās īpašās zināšanas. Atzinums tika pieņemts EESK oktobra plenārsesijā.

Kā norādīja ziņotājs Simo Tiainen, *“Bioloģiskās daudzveidības atjaunošana jūrās, ezeros un upēs pavērtu jaunas iespējas uzņēmējdarbībai. Tam ir nepieciešama tehnoloģiskā inovācija un finansiāls atbalsts, izmantojot atbilstošus*

instrumentus”.

Zilajai bioekonomikai vajadzētu kļūt par vienu no galvenajiem punktiem ES un Apvienoto Nāciju Organizāciju sadarbības programmā, un tai būtu jākalpo kā instrumentam Parīzes nolīgumā noteikto klimata pārmaiņu mērķu sasniegšanai. *“Tas prasīs ievērojamus centienus, atjaunojot bioloģisko daudzveidību jūrās un iekšzemes ūdeņos, kā arī izmantojot to potenciālu CO₂ uztveršanai. Šādā veidā mēs varam arī radīt kvalitatīvas darbvietas lauku, piekrastes un salu reģionos,”* noslēgumā atzīmēja līdzziņotājs Henri Malosse. (mr)

[EESK ierosina Eiropas Savienībā sākt sertificēt uzticamus mākslīgā intelekta produktus](#)

EESK ierosina Eiropas Savienībā ieviest uzticamu mākslīgā intelekta produktu sertifikāciju, ko neatkarīga iestāde veiktu, pārbaudot produktu atbilstību tādām svarīgām prasībām kā izturētspēja, drošums, kā arī aizspriedumu, diskriminācijas un neobjektivitātes neesamība. Šāds priekšlikums ir izskanējis divos nesenos EESK atzinumos, kuros tika vērtētas [Eiropas Komisijas ētikas vadlīnijas mākslīgā intelekta jomā](#).

EESK uzskata, ka Eiropā šāda sertifikācija ļoti palīdzētu vairot sabiedrības uzticēšanos mākslīgajam intelektam (MI). Zināmās aprindās valda uzskats, ka algoritmiem jābūt izskaidrojamiem, lai cilvēki uzticētos mākslīgā intelekta lietotnēm, taču MI sistēmu darbība un mašīnmācīšanās ir tik sarežģīti procesi, ka pat to attīstītāji īstenībā nezina, kāds būs šo procesu iznākums, un izstrādā testēšanas rīkus, lai noteiktu to robežas.

EESK ierosina testēšanu uzticēt neatkarīgai iestādei - aģentūrai, konsorcijs vai kādai vēl precizējamai struktūrai -, kas attiecīgās sistēmas pārbaudītu šādos aspektos: aizspriedumi, diskriminācija, neobjektivitāte, izturētspēja, stabilitāte un it sevišķi drošums. Uzņēmumi varētu izmantot šādu sertifikātu, lai pierādītu, ka viņu radītās MI sistēmas ir drošas, uzticamas un atbilst Eiropas vērtībām un standartiem.

“MI produktus var salīdzināt ar medikamentiem,” saka ziņotāja Franca Salis-Madinier, kas izstrādājusi EESK [vispārējo atzinumu par Eiropas Komisijas paziņojumu](#). *“Medikamenti var būt gan dziedinoši, gan arī bīstami, un, pirms tos var laist tirgū, tie ir jāsertificē. Ražotājiem jāpierāda, ka viņi ir veikuši pietiekami daudz izmēģinājumu un pārbažu, lai nodrošinātu, ka viņu produkts iedarbojas labvēlīgi. Tāda pati pieeja jāizmanto MI ierīču gadījumā.”*

EESK uzsver arī, ka ir nepieciešami skaidri noteikumi par atbildību. *“Atbildība vienmēr jāuzņemas personai - vai nu fiziskai, vai juridiskai. Traucējumu gadījumā ierīces nevar saukt pie atbildības,”* saka ziņotājs Ulrich Samm, kas sagatavojis [EESK atzinumu par MI jomā izstrādāto vadlīniju ietekmi uz autobūves nozari](#). EESK uzsver, ka arī jautājums par MI sistēmu apdrošināšanas iespējām jāuzskata par prioritāru. (dm)

[Blokkēde: EESK uzskata, ka Eiropas Savienībai jāklūst par pasaules līderi](#)

Blokkēdes tehnoloģija spēj pārveidot sabiedrību, taču ir vajadzīga juridiska skaidrība un noteiktība un līdz ar to arī kopīga ES pieeja. Šis ir galvenais vēstījums 30. oktobrī pieņemtajā EESK pašiniciatīvas atzinumā, kurā arī tiek aicināts Eiropas Komisijai uzsākt visaptverošu iniciatīvu, lai ES iegūtu globālu autoritāti šajā jomā.

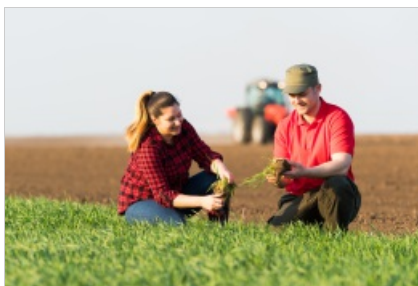
Šo tehnoloģiju var izmantot daudzās nozarēs, lai palielinātu drošību un pārredzamību, un tā pat var palīdzēt sasniegt ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM). Tomēr, kā EESK norāda savā atzinumā, vairākas problēmas vēl nav atrisinātas, un ir steidzami jānodrošina skaidrība un noteiktība, kā arī privātuma aizsardzība.

Tāpēc EESK aicina veidot kopēju ES pieeju un aicina Komisiju uzsākt visaptverošu iniciatīvu, kuras centrā ir IAM. Šī iniciatīva būtu jāpapildina ar rīcības plānu Eiropai, lai tā varētu kļūt par blokķēdes atsaucē punktu visā pasaulē.

Šajā nolūkā prioritāri ir jānovērš juridiskā nenoteiktība. Pašreizējais tiesiskais regulējums ir neskaidrs un sadrumstalots dalībvalstu līmenī. Svarīgi ir arī aizsargāt privātumu, nodrošināt dažādu blokķēžu tehnoloģiju platformu

sadarbspēju un samazināt darījumu izmaksas, kas daudzos gadījumos ir pārmērīgi augstas. (dgf)

EESK aicina veidot tādu KLP, kas palīdzētu nodrošināt paaudžu maiņu

Lai lauksaimnieku vidū veicinātu paaudžu maiņu, izšķiroša nozīme būs sadarbībai un partnerībai starp ES, valstu valdībām un pilsonisko sabiedrību.

“Paaudžu maiņa ir problēma, kas sniedzas ievērojami tālāk nekā ES lauksaimnieku vidējā vecuma samazināšana. Būtībā ir jāpārskata visa stratēģija, lai gados jaunākus cilvēkus piesaistītu lauksaimniecības profesijai, tādējādi atjauninot lauku vidi,” uzsvēra Piroška Kállay, ziņotāja EESK oktobra plenārsesijā pieņemtajam atzinumam par šo tematu.

Līdzziņotājs John Bryan sacīja: *“Lai atvieglotu saimniecību nodošanu, KLP pasākumi ir labāk jāaskaņo ar valstu tiesisko regulējumu un nodokļu politiku.”*

ES jaunajiem lauksaimniekiem lielākās bažas rada saimniecību ienākumi, birokrātija, negodīga konkurence, finansējums, zemes pieejamība, piekļuve praktisko zināšanu nodošanas metodēm, tādu pamatpakalpojumu trūkums kā platjoslas pakalpojumi, un sociālā izolācija. Paaudžu maiņas sekmīga īstenošana ir viens no mūsdienu svarīgākajiem uzdevumiem, taču tā ir arī iespēja.

Tādēļ ļoti svarīgi ir pievērsties visiem šiem jautājumiem un panākt, ka KLP budžets laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam ir pietiekams, lai varētu finansēt pārdomātu atbalstu. Šajā nolūkā EESK ierosina gados jauno lauksaimnieku atbalstam piešķirt vismaz 2 % no KLP budžeta (I pilāra un II pilāra). (mr)

Eiropas pusgads: 2020. gada ciklam jābūt vērstam uz ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi

EESK mudina panākt, ka 2020. gadā ekonomikas politikas koordinācija visās dalībvalstīs ļauj novērst recesijas risku un virzīt ES ekonomiku uz ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmes ceļu. Tam būtu jāietver lielāki reformu centieni, ieguldījumi, atbilstība makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūrai (MIP), kā arī strukturētāka pilsoniskās sabiedrības iesaiste Eiropas pusgada procesā.

Trīs nesen pieņemtajos dokumentos EESK atzinīgi novērtē Eiropas pusgada turpmāko attīstību 2019. gadā, piemēram, jauno uzsvāru uz ieguldījumiem un lielāku lomu sociālajiem un vides mērķiem. Tomēr Komiteja arī pieprasa vairākus turpmākus pielāgojumus, kas varētu uzlabot Eiropas pusgadu, mazināt pašreizējos riskus un palielināt ES un eirozonas valstu ekonomikas noturību un izaugsmes potenciālu.

EESK uzskata, ka ir svarīgi, piemēram, lai fiskālā politika papildinātu Eiropas Centrālās bankas atbalstošo monetāro politiku, šajā nolūkā eirozonā izmantojot pozitīvu fiskālo nostāju un vienlaikus ievērojot fiskālās disciplīnas principus.

Nākamajā Eiropas pusgada ciklā tas būtu jāpapildina ar citiem svarīgiem pasākumiem, kas:

- veicinās efektīvas strukturālās reformas, izmantojot mērķtiecīgas ieguldījumu stratēģijas;
- vienlīdz koncentrēsies uz sociālajiem, vides, makroekonomiskajiem un fiskālajiem mērķiem;
- veicinās turpmākus publiskā un privātā sektora ieguldījumus;
- risinās jautājumu par dalībvalstu zemo atbilstību MIP prasībām.

Visbeidzot, EESK aicina palielināt pilsoniskās sabiedrības līdzdalību Eiropas un valstu līmenī un visos Eiropas pusgada posmos. Tas varētu sekmēt stiprāku apņēmību un līdzatbildību par reformām valstu līmenī un līdz ar to arī efektīvāku un ilgtspējīgāku īstenošanu. Šajā sakarā Komiteja iesaka katrā dalībvalstī un ES līmenī organizēt ikgadēju apspriešanos ar pilsonisko sabiedrību, kura notiktu Komitejas vadībā.

Komiteja savu politisko devumu nākamajā Eiropas pusgada ciklā sniegusi divos pārraudzības atzinumos, proti, par [Gada izaugsmes pētījumu](#) un par [ieteikumu eirozonas ekonomikas politikai](#), kā arī vienā [informatīvajā ziņojumā](#) par vairākiem valstu apmeklējumiem ar mērķi izvērtēt pilsoniskās sabiedrības līdzdalību Eiropas pusgada procesā. (jk)

Dzelzceļam būtu jākļūst par modeli raitai un iekļaujošai pārejai uz digitālo laikmetu

Pašiniciatīvas atzinumā, kas tika pieņemts oktobrī, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas (EESK) Rūpniecības

pārmaiņu konsultatīvā komisija (CCMI) aicināja nodrošināt [iekļaujošu pāreju uz digitalizētu dzelzceļa nozari](#) un ierosināja Komisijas vadītu iniciatīvu ar mērķi piesaistīt nepieciešamos ieguldījumus 100 miljardu EUR apmērā.

“Lai paātrinātu digitalizāciju, ir svarīgi arī paātrināt Eiropas Dzelzceļa satiksmes pārvaldības sistēmas ieviešanu,” norādīja ziņotājs Alberto Mazzola. *“Dzelzceļš varētu kļūt par mugurkaulu Eiropas digitālās identitātes mobilitātes aspekta attīstībai, izmantojot konkurencei un inovācijai labvēlīgu regulatīvo vidi.”*

Darba kārtības augšgalā būtu jāiekļauj arī tehniskā un regulatīvā satvara izstrāde. *“Eiropas sociālajiem partneriem ir jāveido dialogs, lai paredzētu un mazinātu automatizācijas un digitalizācijas ietekmi, tādējādi nodrošinot taisnīgu pāreju,”* uzsvēra līdzziņotājs Guy Greivelding.

Pārejas posmā uz digitalizētu dzelzceļa sistēmu ir svarīgi arī ņemt vērā drošības aspektu un veikt efektīvus kibernetikas pasākumus. Tādēļ EESK iesaka sekmēt ciešāku sadarbību šajā jomā starp ES Kibernetikas aģentūru (ENISA) un ES Dzelzceļu aģentūru (ERA). (sma)

Grupu jaunumi

[Uzņēmumi var atbalstīt ilgtspēju!](#)

EESK Darba devēju grupa

Ilgspēja ir īpaši svarīga uzņēmumiem un darba devējiem, kuriem ir izšķiroša loma kā attīstības virzītājiem. Ilgtspējīgas attīstības priekšnoteikums ir veselīga un stabila ekonomika. Mums ir jāapzina ekonomiski, sociāli un videi labvēlīgi risinājumi. Lai gan dažādām ieinteresētajām personām viņu izpratnē par ilgtspēju ir daudz kopīga, tām bieži vien ir atšķirīgi viedokļi par to, kā to panākt.

Tie ir daži no secinājumiem diskusijā par tematu *“Kā uzņēmumi var veicināt ilgtspēju”*, kas notika 2019. gada 21. novembrī Barselonā, Spānijā.

“Uzņēmējdarbība nav ilgtspējas problēma, tā ir risinājums,” atklāšanas uzrunā norādīja Darba devēju grupas priekšsēdētājs Jacek Krawczyk. Viņš atzīmēja, ka

uzņēmējdarbība nodrošina un ievieš risinājumus gan klimata, gan vides jomā.

Galvenās diskusijas gaitā visu trīs EESK grupu pārstāvji izteica viedokli par ilgtspēju. Diskusijas parādīja, ka, neraugoties uz atšķirīgajiem viedokļiem par ilgtspēju, darba devējus, darba ņēmējus un vides aktivistus vieno daudz kopīga. *“Konkurence ir ilgtspējīgas attīstības pamats. Konkurencei ir vajadzīga laba regulatīvā vide, taču noteikti nav vajadzīgs vairāk regulējuma,”* norādīja Tellervo Kylä-Harukka-Ruonala, apkopojot diskusijā apspriesto.

Sanāksme notika Vidusjūras reģiona ekonomiskās integrācijas veicināšanai veltītās ikgadējās konferences “MedaWeek” laikā. Darba devēju grupas locekļi uzstājās ar uzrunām Jaunajā Āfrikas uzņēmējdarbības attīstības forumā, ECOMeda ilgtspējas samitā un Vidusjūras reģiona uzņēmēju sieviešu forumā. Oficiālo vakariņu laikā Jacek Krawczyk saņēma balvu par ieguldījumu Eiropas un Vidusjūras reģiona privātā sektora attīstībā. (lj)

[Ilgspēja Eiropas Komisijas 2020. gada darba programmā](#)

EESK Darba ņēmēju grupa

Digitalizācija, klimata pārmaiņas, demogrāfija un globalizācija ir četri jautājumi, kas dominē kā politiskās prioritātes Eiropas Parlamenta un Komisijas jaunajā pilnvaru termiņā. Lai tos risinātu, ir vajadzīgs jauns, ilgtspējīgs rūpniecības modelis, kas nodrošina taisnīgu pāreju uz aprītes un zaļo ekonomiku. Pagātnes pieredze (piemēram, saistībā ar *“dzeltenajām vestēm”*) mums māca, ka šie steidzami nepieciešamie pasākumi negūs sabiedrības atbalstu, ja tajos netiks ņemti vērā darba ņēmēji un ja slogs gulsies vienīgi uz viņiem.

Ir nepieciešama visaptveroša stratēģija, kas dotu iespējas iedzīvotājiem un darba ņēmējiem, nodrošinātu ilgtspēju un aizsargātu pamattiesības. Virzība uz iekļaujošu nākotni nozīmē, ka Eiropas Savienībai ir jāizstrādā juridiski saistoši instrumenti, kas garantē obligātā ienākumu minimuma līmeni, nodrošinot iztikas minimumu, un kopējas sistēmas bezdarba apdrošināšanai.

Šajā nolūkā no Stabilitātes un izaugsmes pakta, izmantojot “zelta likumu”, būtu jāizslēdz sociālie ieguldījumi (veselības, izglītības, sociālās iekļaušanas un pārejas uz zaļo ekonomiku jomā) un jānodrošina Eiropas sociālo tiesību pīlāra pienācīga izstrāde un īstenošana un publisko finanšu ilgtspēja. Tādējādi ilgtspējas centienos ir vienmēr jāiekļauj sociālie, ekonomiskie un vides aspekti, un ir attiecīgi jāsadala slogs un atbildība, jo īpaši attiecībā uz nodokļiem. Sociālais dialogs, sociālo partneru iesaistīšana politikas veidošanā un kopīguma slēgšanas sarunu un darba ņēmēju tiesību ievērošana ir būtiski instrumenti, lai īstenotu šo taisnīgo pāreju, kurā neviens netiek atstāts novārtā. (prp)

[Jaunie lomu modeļi Eiropas sabiedrībai](#)

EESK grupa “Daudzveidība Eiropā”

Tā kā par Eiropas Komisijas jaunievēlētās priekšsēdētājas prioritāti ir izvirzīta dzimumu līdztiesība un dalībvalstis sāk

transponēt ES direktīvu par vecāku un aprūpētāju darba un privātās dzīves līdzsvaru, ir svarīgi pārskatīt mijiedarbību starp dzimumu līdztiesību, darba un privātās dzīves līdzsvaru, bērnu audzināšanu, mūsdienu ģimenēm, aprūpētājiem, palīdzību ģimenes locekļiem ar invaliditāti, sabiedrības novecošanu un demogrāfiju.

Lai izpētītu šo jautājumu mijiedarbību, EESK grupa "Daudzveidība Eiropā" 12. novembrī rīkoja augsta līmeņa konferenci "*Jaunie lomu modeļi Eiropas sabiedrībā*", ko vadīja Ralph Sina, WDR/NDR Briseles studijas direktors.

Referentu vidū bija Virginija Langbakk, Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta direktore, Annemie Drieskens, COFACE Europe prezidente, un Dominique Boren, Eiropas LGBTIQ* ģimeņu apvienības (NELFA) bijušais priekšsēdētājs.

Viens no risinājumiem, ko ierosināja grupas "Daudzveidība Eiropā" priekšsēdētājs Arno Metzler, bija ierosinājums izveidot Eiropas Ģimeņu parlamentu, kurā visas ieinteresētās personas varētu veidot tiklus un apmainīties ar paraugpraksi.

Referentu uzstāšanās ir pieejama [šeit!](#)

Drīzumā EESK / kultūras pasākumi

[EESK 2019. gada pēdējie kultūras pasākumi – fotoizstāde un filma](#)

EESK 2019. gada kultūras programmas noslēgumā ir iespējams apskatīt fotoizstādi par vienu no Horvātijas svarīgākajiem rūpnieciskā mantojuma objektiem un pārdomas rosinošu filmu, kurā atšķirīgais atklājas kā jauna normalitāte.

Šobrīd EESK ir apskatāma fotoizstāde, kas saistīta ar tās darbu rūpniecības pārmaiņu jomā. Sisakas pilsētas muzeja un fotogalerijas „*Siscia Obscura*” izveidotajā izstādē „*Sisakas rūpnieciskais mantojums – pagātne un tagadne*” aplūkojami pazīstamu horvātu fotogrāfu šīs pilsētas fotouzņēmumi. Izstādi ir sarīkojusi EESK Darba devēju grupa. Tās oficiālā atklāšana notiks 27. novembrī, un tā līdz šī gada beigām būs apskatāma 6. stāva hallē.

19. decembrī, kad tiks atzīmēta 2019. gada Starptautiskā diena cilvēkiem ar invaliditāti, EESK tiks demonstrēta mēmā īsfilma „*Downside Up!*” par to, ko nozīmē būt atšķirīgam. Tā ir saņēmusi vairākas starptautiskas balvas. Beļģijas teātra „*Theatre Stap*” mākslinieciskais vadītājs strādā ar aktieriem, kuriem ir invaliditāte. Uz filmas seansu ieradīsies arī galvenās lomas atveidotājs, kurš piedalīsies viedokļu apmaiņā par [Eiropas sociālo tiesību pilāru](#) un tā atbilstību [ANO Konvencijai par personu ar invaliditāti tiesībām](#). Šo pasākumu rīko EESK Komunikācijas daļa un Vienlīdzīgu iespēju un dažādības komiteja (COPEC). (ck)

Redakcija:

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)
David Gippini Fournier (dgf)

Šā izdevuma līdzautori:

Anna Skulavikova (as)
Daniela Marangoni (dm)
David Gippini Fournier (dgf)
Isabelle Henin (ih)
Jasmin Kloetzing (jk)
Laura Lui (ll)
Leszek Jarosz (lj)
Marco Pezzani (mp)
Pablo Ribera Paya (prp)
Silvia M. Aumair (sma)

Koordinatoras:

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Adrese:

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja
Jacques Delors ēka, Rue Belliard
99, B-1040,
Bruxelles, Belgique
Tālr. (+32 2) 546 94 76
E-pasts:
eescinfo@eesc.europa.eu

“EESK Info” iznāk deviņas reizes gadā EESK plenārsesiju laikā.

“EESK Info” ir pieejams 23 valodās.

“EESK Info” nav oficiāla atskaite par EESK darbību. Oficiālās atskaites tiek publicētas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai citos Komitejas izdevumos. Pārpublicēšana ir atļauta ar atsauci uz “EESK Info” (saite ir nosūtāma redaktoram).

Decembris 2019/12

11-2019